

Hyville jätkille täytyy antaa enemmän siimaa

Osui ja upposi. Sukupuolten välinen tasa-arvo ja erityisesti sen puute näkyy ja kuuluu. Professorit järjestivät koulutustapahtuman korona-ajan keskellä. Koulutusohjelmasta näkyi alamme toteutunut tasa-arvo, puhujia oli 12; joukkoon mahtui vain yksi nainen. Yhdistyksemme puheenjohtaja nosti asian ansiokkaasti esille kirjoituksessaan ”Tasa-arvo tapetilla”. Taustaksi hän vielä tarkisti SAY:n jäsenistön sukupuolijakauman. Erikoistuvista 54 % on naisia ja eläkeläisistäkin 37 %. Professorikunnastamme 8 % on naisia ja yhdistyksemme kunniajäsenistä 10 %. Naisanestesiaalääkärit ovat vahvasti aliedustettuna tilanteissa, joissa pitäisi valita johtajia tai jakaa kunniaa.

Mistä tällainen vinouma voisi johtua? Voisiko olemassa olevissa rakenteissa tai asenteissa olla vikaa? Alallamme yleneminen tapahtuu ansioiden perusteella ja valta jaetaan suoritusten, pätevyyden ja kykyjen perusteella. Miten näitä asioita sitten mitataan? Viivottimella, mittanauhalla ja kokemusvuosilla. Se on tasa-arvoista. Vai onko?

Kerron teille sadun Hyvästä haltijasta, hänen kaveristaan Kalenterista ja kahdesta Hepusta. Olipa kerran sairaala, jossa tarvittiin ylilääkäriä. Hyville haltijalle mieluisia päteviä ehdokkaita ei ollut tarjolla. Ratkaisua miettiessään Hyvä haltija huomasi, että lähipiirissähän liikkuu mukavana miehenä tunnettu Heppu. Hepulle tehtiin tarjous tulla sijaiseksi ylilääkäriin töihin. Vakituista nimitystä kun ei edes sadussa voi saada, jos muodollista pätevyyttä ei ole. Sijaisuuksia kuitenkin voi. Vuodet vierivät ja kokemus karttui. Heppu ehtii saada muodollisenkin pätevyyden. Lopulta koitti se pelätty päivä, kun virka jouduttiin laittamaan julkisesti hakuun, laki kun häiritsee jopa satu-

maailmassa junailtavia ratkaisuja. Synkkiä pilviä pyöri taivaalla. Väärät hakijat parveilivat kuin korppikotkat avoimen viran ympärillä. Hepunkin aikaansaannokset joutuivat avoimeen vertailuun. Paikalle saapuu kuitenkin Hyvän haltijan kaveri, Kalenteri. Kalenteri totesi, että Hepulahan on vuosien kokemus sijaisena toimimisesta johtotehtävissä. Yhdellä miekaniskulla Kalenteri katkoi siivet erikoislääkärisijaisuuksissa pätevöityneiltä hakijoilta pudottaen heidän lentonsa siihen paikkaan.

Toinen Heppu sen sijaan osoit-tautuikin hieman hankalamaksi autettavaksi. Saatuaan sijaisuuden, hän ei viitsinytkään hankkia muodollista pätevöitymistä virkaan, vaan lekotteli mukavasti aseman tuomissa eduissa. Hyville haltijalle aiheuttivat päänvaivaa pakolliset virkojen aukilaattamiset.

Haltija tiesi, että Kalenteri ei voisi auttaa, jos heppu olisi edelleen epäpätevä. Suurimman osan jatkomääräyksistä Haltija pystyi hoitamaan kaikessa hiljaisuudessa, jotta päteviä hakijoita ei tulisi. Yksittäiset vääräuskoiset, jotka sattuiivat ilmoituksen näkemään ja jopa paikkaa hakemaan, eivät koskaan tulleet valituiksi. Ja Hepun sijaisuus jatkui turvallisesti. Näin Heppu on pärjännyt jo toistakymmentä vuotta.

Sen pituinen se.

Satu Hyvästä haltijasta, Kalenterista ja Hepuista on toki kuvitteellinen, eihän Suomessa voi olla näin syrjiviä käytänteitä. Kun tyttöanestesiaalääkärit ovat nostaneet ongelmia esille, on vastaus ollut selkeä: ”Hyville jätkille täytyy antaa enemmän siimaa”. Siimaa on annettu ja lopputulokset nähdään esimerkiksi professorikunnan sukupuolijakaumassa. Ehkä sen siiman antamista pitäisi tarkastella jatkossa hieman tasa-arvoisemmin? ■

Miten näitä asioita sitten mitataan? Viivottimella, mittanauhalla ja kokemusvuosilla.